

R. N. D. N. J. C. 1679, 34 #
EXERCITIUM LEGALE

Sen

26

DISSERTATIONEM JURIDICAM
DE

BENEFICIO COMPETENTIÆ

SUB PRÆSIDIO

DN. GEORGII ADAMI STRUVII

Jcti Consummatissimi, Serenissimorum Ducum Saxo-
Vinariensium Consilarii Intimi-Eminentissimi, Facultatis
Juridicæ Jenensis Præsidis Ordinarii, Curia provin-
cialis ac Scabinatus Assessoris Primarii
Gravissimi

DN. PATRONI ac DOCTORIS SUI
OMNIS OBSERVANTIÆ CULTUM
PROSEQVENDI

IN HELICONE SALANO

Placida Disquisitioni

A. d. Februarii Anni R. S. M DC LXXIX.

publice exhibebit

Autor - Respondens

CHRISTIANUS Pfeiffer / Siles.

J E N Æ,

Imprimebat Samuel Adolph. Müller.

5 VIRIS
MAGNIFICIS STRENUIS NOBILISSIMIS atq; AMPLISSIMIS
REI-PUBLICÆ WRATISLAVIENSIVM INCLVTISSIMÆ
PRÆSIDI,
SENATORIBVS
&
SYNDICIS.
PATRIBVS PATRIÆ OPTIME MERITIS,
DOMINIS SVIS BENIFICENTISSIMIS,
PATRONIS ac FAUTORIBVS
Debito Obsequio æternum
Devenerandis.

Exercitium Hoc Legale

*Humillimè, subjectè, devotè
offerè, dedicat, consecrat*

Autor - Respondens.

Dubitacionis aleæ aliquamdiu ex-
positus fui, facerem ne in Juridico
Studio periculum virium, an po-
tius id omitterem? Hoc quidem
imbecillitas suggestit; aliud vero
à me exegit, quâ teneor de victo obligatio. Mo-
rem itaque huic gerere magis meum esse duxi,
quam ut infirmitatis susurris aurem præberem,
quippe quam de Benigitate **VESTRÆ**,
DOMINI BENEFICENTISSIMI,
mihî despondere licet optima Confidentia, vel
invalidum me subleuabit, vel lapsum eriget.
Hinc illi **VESTRÆ** tam præclaræ **GRATIÆ**
confusus lapidem movere non dubitavi. Quam-
vis vero spatiosus Legum campus tantæ sit uber-
tatis, ut in vastitate ejus immensa pariter gravis-
sima, ac numerosissima deprehendere liceat
Doctrinæ genera, quibus opera impendi posset;
nec tamen nervos altioris indaginis Themati
intendere mihi integrum fuit: nam consultius
me facturum arbitratus sum, eo assurgere labore
& cultu, quo ingenio pertingere possem.

Præ-

Præfixi itaque metæ loco Materiam, exiguæ
quidem artis, prout ego eam tractare institui,
indigam; attamen non omni plane destitu-
tam utilitate, neque, quod ad me attinet, difficul-
tate. Quemadmodum Statuarius Tironi suo
non injungit ut Dianam aut Mercurium artifi-
ciosè effingat: sufficit enim si rudimenta de-
positurus levioris operis & qualem qualem Sta-
tuam formare noverit: Sic pari ratione & ego,
quod potui, præstiti, idque Tirocinii instar
VOBIS sisto mente humillimâ. Vultu er-
go Benignissimo **PATRONI MAXIMI**,
Primitias hasce Academicas, quas præteriti Anni
messis largita est, accipite; & in posterum Be-
nedictione Divina, laboribus meis annuente,
maturiora & meliora certò expectate,

I. N. D. N. J. C.

DISSERTATIONIS JURIDICÆ

DE

BENEFICIO COMPETENTIÆ
INTRODUCTIO.

ubi

Vocum Explicatio cum Definitione
exhibetur.

Mnis methodica Tractatio præmittere so-
let ea, quæ extra rei essentiam quidē sunt po-
sita, valdè tamē ad intimam Naturæ cogniti-
onem exhauriendam faciunt: Nomina quip-
pe notæ rerum sunt, quibus probe perce-
ptis idipsum quod indigitant facilius pari-
terque felicius capitur intellectu.

II. Ne itaque in verso, ut dicitur, aut planè turbato or-
dine hoc nostrum, quod aggredimur, periculum sistatur; sed
membrum, eâ, quæ decet serie, cohæreat membro, quid circa
voces notandum ante, quam operi principali manum admo-
veamus, enodabimus.

III. Hæc verò, quæ Essentialibus sunt præferenda Extra-
essentialia, concernunt aut *Natales* seu unde originem trahat,
quo materies nostra est insignita, Titulus: aut *Ambiguitates*,
diversas scilicet ejus, pro varietate rerum, quæ eo concipiun-
tur, significationes: aut denique *plura*, idem tamen connotan-
tia

A

tia

tia seu parallela *cognomen*a. Quibus subicitur ipsa Rei *Definitio*.

IV. Constat Dissertationis hujus Rubrica duabus vocibus, quarum nominalis significatio quoad Etymologiam & Homonymiam divisim excutienda.

Altera est *Beneficium*, quod, ut cum Grammaticis loquar, Nomen derivativum est, deductum à *benefaciendo*, quod ex compositione Adverbii *benè* cum verbo *facere* existit.

Altera est *Competentia*: itidem talis vox, quæ Præpositioni *con* & verbo *petere* originem debet.

V. Utrumque vocabulum, prout accipitur, varium est: *Beneficium generaliter* sumtum denotat id quod alicui gratum offertur atque acceptum: Sic Aristoteles: *Beneficium accipere* inter jucunda referendum: nam beneficia accipere est consequi ea quæ cupimus 1. *Rhetoricor.* 12. Et Iustus Paulus invito, *inquit*, beneficium non datur l. 69. de *R. J.* Ex eadem causa Feudum olim dicebatur beneficium. *vid. Magnificus Dn. Præses Synt. J. F. Cap. II. §. I. seqq. §. II. num. 1. Cap. VI. §. IX. n. 2. 3. Borcholt. in Consuetud. F. F. C. I. n. xi.* Hinc Vasallus Beneficiarius vocabatur: quia secundum regularem Feudi naturam absque pretii solutione conceditur. *Laudatus Dn. Præses. Synt. J. F. C. I. §. IV. C. II. §. II. n. x. f. C. IV. §. XV. Borch. lt. d. c. n. 12.*

Specialiter in jure favorem designat, quo à communi jure certæ personæ eo affectæ eximuntur, qui, earum conditione deficiente, ipse quoque deficit l. 68. de *R. J.* Tale beneficium tribuit SCt. *Vellej. l. 40. pr. d. cond. in deb.* unde etiam ob factum dolosum cessat l. 23. *C. ad. SCt. Vullej.* nam mulieribus tunc succurrendum est cum defraudantur, non ut facilius calumnientur. l. 110. §. 4. de *R. J.*

Competentia etiam non est unius significationis dictio: dicitur *competentia* judicis *arg. Rubr. ff. d. Judic. verb. ubi quis agere vel conveniri debeat.* Et *Competentia* Fori respectu Rei: quippe cujus Judicem & Forum Actor sequi tenetur. l. 2. *C. de J. dicit. omn. Judic. l. f. C. ubi in rem Act.*

VI. Huc usque Inscriptionis vocabula singulatim considerata sunt: jam eadem conjunctim veniunt observanda. Et quidem

quidem circumspectendum quomodo illa alias exprimatur. Insignitur Privilegium Competentia: Privilegium & Beneficium deductionis, *Dn. Carpz. P. l. C. 32. D. 17.* Exceptio in quantum debitor facere potest, *Schneidevv. ad §. sed & si quis Inst. d. Act. n. 2.* In id quod vel quantum quis facere potest Conventio arg. §. 38. d. *Act. arg. l. 16. seq. d. re jud.* Condemnatio arg. §. 37. d. *Act. arg. l. 6. l. 18. l. 20. seqq. l. 40. d. re jud.* Condemnatio ne penitus quis egeat. arg. l. 6. de bon. cess. arg. l. 173. d. R. J. add. *Donell. ad §. sunt praterea d. Act. n. 5.*

VII. Tantam circa Nomina occupatum fuisse sufficiat; rem ipsam nunc tangam. Est verò Beneficium Competentia Privilegium personale, ex æquitate debitoribus quibusdam competens, ut conventi, habito personarum respectu, tantisper in id, quod facere possunt, condemnentur, donec solidum solvere queant.

VIII. Generis loco substitui Privilegium, sed cum appo- fito: *Personale l. 4. §. 3. quod cum eo. l. 14. solut. matr. l. 24. seqq. d. re jud.* Oñibus enim debitoris ita adhæret, ut hæredem planè excludat. *l. 13. solut. matr. l. 41. d. re jud.* Exceptio est in *Tit. II. lb. 10. h. & Tit. VII. lb. 6. h.* Nec Fidejussorem admittat *l. 63. §. 12. pro soc. l. 24. §. 1. l. 25. d. re jud.* add. *Dn. Brunneman. ad l. 4. d. re jud.*

Potest tamen Fidejussor hanc exceptionem opponere, si principalem suum defendat; aut à principali, cui litem denunciavit, defendatur. *Vid. Dn. Brunnem. ad l. 10. §. pen. mand. & l. 63. §. 1. pro Soc. Schneidevv. ad §. sed & si quis de Act.*

Sunt enim alia privilegia quæ dantur Causæ, seu Realia; alia quæ personæ, seu Personalia *l. 196. d. R. J.* Illa ex singulari ratione causæ vel rei tribuuntur, quibus etiam persona, ad quam causæ vel res ea pertinet, fruitur: personâ tamen extinctâ salva permanent. *l. 68. de R. J. l. 196. coa.* Hæc verò sunt, quæ solius personæ intuitu conceduntur, atque cum persona regulariter expirant, tam quæ toti alicui personarum ordini, ut *minoribus*: quam quæ singulis personis seu individuo ut *Titio* conceduntur: Quæ verò ad plures personas; easque universitatem quandam constituentes, pertinent, ut *Clericos*, ad

Successores eorum traducuntur l.4. §. 3. de Cens. Conf. Du. Preses.
Synr. J. C. Exerc. II. th. 28. 29.

Hic non piget quære: an Princeps Successor à Præde-
cessore erogata Privilegia servare teneatur? aff. si ea ob bene
merita largitus est. Conf. Salana hujus Antecessor Magni Nominis
Dn. Joh. Volck. Wechman. ad A. B. Tit. XIII. Exerc. VIII. p. 202.
Springer. Jpr. Pub. p. m. 26. q. 5. Beccer. Synops. Jur. publ. L. i. c. IV. n.
3. 67.

IX. Hoc Privilegium non ex stricto jure; sed æquitatis
Conniventia descendere liquidum est: illo enim fit executio
insolidum, ut nec quicquam debitori relinquatur, unde vi-
vere possit l. i. C. qui bon. ced. poss. add. Dn. Richter. Decis. 24. n. 1. &
qui solvendo non est in carcerem detruditur, nec prius hanc
evitat quam bonis cesserit d. l. i. add. Donell. d. l. n. 6.

Placet incidentem movere quæstionem: An detur æqui-
tas scripta? D. inter æquitatem absolutè & relatè consideratam.
Dn. Preses. Exerc. II. th. 44.

X. Debitoribus hoc Beneficium competere dixi; sed no-
tante quibudam: Si quidem eorum hic tantum habetur rati-
o, quibus relaxatio quædam indulgenda: Aut ob persona-
rum respectum; idque vel propter Conjunctionem, eam-
que velle sanguine l. 18. pr. Solut. matr. l. 10. f. l. 30. d. re jud.
§. 38. d. Act. add. Tit. I. h. vel conjugio l. 14. §. 1. l. 15. l. 27. l. 53. so-
lut. matr. l. 17. l. 20. 22. 24. §. 1. d. re jud. l. un. §. 7. C. d. R. U. A. §.
37. d. Act. add. Tit. II. h. vel Societate l. 63. pro Soc. l. 16. d. re jud.
§. 38. d. act. add. Tit. III. h. vel propter beneficium præstitum
l. 17. 19. d. re jud. §. 38. d. act. add. Tit. IV. h. vel propter meritum
l. 6. pr. d. re jud. l. 18. eod. add. Tit. V. h. vel propter miserationem
l. 25. pr. l. 5. quod cum eo. l. 49. d. re jud. l. 6. d. cess. bon. §. 40. d.
act. add. Tit. VI. h. Aut ob causam ex qua agitur l. 19. §. 1. l. 30.
d. re jud. l. i. d. don. l. 38. d. R. J. §. 38. d. act. add. Tit. VII. h. Dn.
Preses. Exerc. XX. th. 48. Exerc. XLIV. th. 20. Donell. d. l. n. 3.

XI. Quando autem quæritur, quantum quis facere pos-
sit, rei judicatz tempus inspiciendum est. Fab. ad C. Lib. VII. Def.
42. & ita quis condemnandus, ut licet plus debeat, tantum ta-
men

men solvat, quo sibi remaneat, quod ad sese *Schneider. ad J. sunt præterea d. Aët. Philipp. Usupr. Inst. Lib. IV. Eclog. 60. n. 5.* familiamque suam, ut ardo seu vitæ genus postulat, honestè exhibendum & egestatem evitandam necessarium est. *l. 19. §. 1. f. l. 30. de re jud. l. 123. de R. J.* Non solum quod hoc privilegium ejusmodi personis concessum, intelligatur etiam familiæ indulgentum *arg. Auth. habita C. ne filius pro patre.* sed potissimum ideo, quod sine liberis & familiâ debitor talis cum honestate vivere non possit: Hinc in consideratione qualitatis & conditionis non minor liberorum quam ipsius debitoris ratio habenda, ne ex paupertate & damno familiæ ipsi injuria accedat. *l. 5. §. r. d. agnos. liber ibique Gloss. l. 2. d. usq. & hab. l. 26. de V. O. Dn. Carpzov. P. I. C. 32. D. 16. 17.*

In deducendo autem quod ad alimenta opus est *l. 19. §. 1. d. re jud. arg. l. 6. d. cess. bon.* non inspicitur proprietas patrimonii quanti valeat, & quantum ex venditione redigi possit: sed quantum ex fructibus percipitur. *l. 6. d. cess. bon. Schneiderov. ad J. sed & si quis de Aët. n. ult.* Ut enim tradit *Br. in l. 50. ad SCtum Trebell. & l. 6. d. cess. bon.* omnes LL. quæ decernunt alimenta intelligi oportere de accessionibus & fructibus non de proprietate bonorum.

Qui verò operis suis sibi sufficere potest *l. 5. §. 6. de agnos. & aliena liber.* ut si artifex & operarius sit, qui labore & exercitio artificii alimenta consequi valeat, audiendus non est, ne fiat ex laborioso & industrio artifice, unus de validis mendicantibus contra *l. 1. C. de Valid. mendic. Mysing. ad s. Item si de dote Inst. d. Aët.*

Eodem modo procedendum si creditor ipse inopia laborat: Ei enim potius succurrendum est qui de damno vitando, quam qui de lucro captando certat *Dn. Carpzov. P. I. Const. 32. D. 15.*

Videntur quidem reliquæ actiones, ubi debitor fortunis lapsus est, etiam esse in id quod quis facere potest; at revera tales non sunt: nam in illis si debitor ex propriis non potest præstare solidum, solvat ex alieno: si ne hoc quidem potest incarceratur *l. n. C. qui bon. ced.* Si verò creditor vinculis vult parere

ere, poterit omnia debitori eripere, nec quid ad victum opus est hic attenditur *d. l. 1. C. qui bon ced. poss. add. Tit. VI. ib. 15. h.* Plane diversa ratio in his est, qui de suo tantum tenentur ne ipsi egeant, nec tamen formidine carceris terrendi sunt. *Vid. Donell. ad §. sunt. praterca d. Act. n. 6.*

Quid verò si iudex ex ignorantia juris in solidum damnaverit? ejusmodi personas in iudicati executione doli exceptione juri posse affirmatur per *l. 17. §. 2. solut. matr.* nec quicquam adversus sententiam committunt, quia à rigore stricti juris, secundum quod ita pronunciatum *d. l. 17. §. 1. beneficio singulari sunt exempti. Donell. d. l. n. 5. Mysf. ad §. si de dote d. Act. n. 7.*

Verum quæritur: an si ultrò solidum solverint, postea inopia prætextu repetere possint ne egeant? quod negatur, quia quod vere debent solverunt. *Mysfing. ad d. §. d. Act. n. 7.*

XII. Ante vero quam hinc divertar, videndum quibus conditionibus hoc beneficium detur: Sc. requiritur primo ut debitor quis sit non ex delicto *l. 52. de rejud. l. 21. §. f. d. ver. annotat.* frustra enim legis auxilium implorat, qui contra legem committit. *l. 37. d. minor. dolo l. 22. §. 1. d. rejud.* quia hic nemini debet patrocinari *l. 2. C. qui milit. poss. l. f. C. de reb. Cred.* five is committatur in contractu, quando quis creditorem, mentitus conditionem suam, in fraudem induxit *l. 4. d. min. l. 10. d. rejud.* five dolo faciat quo minus solvendo sit *l. 18. §. 1. solut. matr.* nam deceptis, non decipientibus succurrunt leges. *l. 2. §. 3. ad Sc. Vellej.*

Deinde cautio exigitur de integro solvendo ubi ad meliorem fortunam pervenerint *l. un. §. 7. C. de R. U. A. l. 63. §. 4. pro Soc. l. 8. C. Solut. Matr.*

Ab hac cautionis donatione Donatorem excipit Petrus Barbosa *ad l. 12. solut. matr. n. 100. Vid. Dn. Brunnem. ad l. un. C. d. R. U. A. n. 52.* cum quo sentit Schneidev. *per l. 16. junct. l. 19. d. rejud* puto tamen ab hac non esse liberum, quia quod ab initio erat Voluntatis factum est necessitatis *arg. l. 17. Commod.*

Sed an Fidejussoria an verò nuda promissaria exigatur controvertitur: sufficit nuda promissio *l. 3. C. d. P. & R. S. Dn. Praes. Exerc. XLIV. ib. 21. Exerc. P. ib. 21. Dn. Sirauch. Dissert. ad Jus Justinian. : 8. b. 12. diff. Schnas idev. ad §. sunt praterca Inst. d. Act. n. 9.*

Exinde

Exinde liquet obligationem non periri ; sed pro residuo adhuc firmam manere per text. in l. un. §. 7. C. de R. U. A. Dn. Carpz. P. 1C. 37. D. 17. Schneidevv. d. l.

Hæc in antecessum : & quod requisita attinet, brevitatis studio, hic generaliter dicta sint, ne in qualibet Subjecti specie eadem repetere necesse habeam. Nunc ipsa aggredienda

TRACTATIO.

Ubi

Beneficii Competentiæ Subjecta sistuntur.

Preliminaria transgressus ad interiora nunc venio. Quid circa Vocum, nec non rei Definitiones præmonendum occurrit, feci : nunc ordo à generationibus ad specialiora me perducit. Scilicet fert Animus eorum Catalogum, quibus Deducti-
onis beneficium datur, exhibere ; & unde eodem gaudeant, comprobatum reddere. Sit ergò

TITULUS I.

De His qui propter Sanguinis Conjunctionem non tenentur in Solidum.

PRimum hujus catenæ membrum est eorum, qui sibi sanguinis nexu sunt devincti. Horum triplicem constituo ordinem : Ascendentium, Descendentium & Collateralium per N. 18.

II. In prima Classe sunt Parentes §. 38. d. Act. l. 16. de re jud. usque in infinitum, quemadmodum & aliàs ubi de horum honore agitur sic accipiendi sunt. *Myns. ad §. sed & si quis d. Act. tam masculini quam foeminini sexus* per text. in l. 4. §. 2. d. in jus voc. & secund. Glossam in l. 17. de re jud. atque ex qualibet causa Dn. Strauch. Dissert. 28. §. 11. Hinc etiam mater ex Tutelæ gestione debens Covarr. II. Var. Resol. 1. n. 13. Sicuti enim Liberis propter naturalem

sem pietatem absque venia impetrata parentes in jus vocare non permittitur *l. 4. & 6. d. in jus voc.* ita propter eund. reverentiz respectum eo minus eis conceditur in plus agere quam facere possunt *l. 16. d. de jud.* Semper enim honesta & sancta filio debet esse persona patris *l. 1. l. 9. de Obseq. Parent. & Patr. prest.* Accedit praterea, quod Liberi ad alendum parentes sunt obligati *l. 5. §. 1. seqq. d. agnosc. lib.* Hinc dolofacit filius, Patrem in id conveniens, quod statim restituere oportet. *arg. l. 173. §. 3. de R. J.*

III. Sic quidem de Parentibus naturalibus & legitimis simul, quod in plus quam facere possunt, conveniendi non sunt, res expedita est. Sed quid de naturalibus & legitimis tantum dicendum? Hos eodem gaudere beneficio ut affirmem suggerit *arg. l. 4. §. f. l. 6. 7. 8. d. in jus voc.*

IV. An etiam post emancipationem adoptatoribus itera largiendum? cum in his nullum subsit naturale Vinculum, quale est inter naturalem patrem & filium emancipatum, per emancipationem (quæ jure noviori adoptatoribus iis tantum acquiritur, qui ascendentes aut alias personæ conjunctæ sunt) eandem, extingui observantiam arbitror. *arg. l. 13. de adopt.*

V. Cum igitur rationes allatæ cessent in iis, qui ex damnato coitu procrearunt, utpote qui ne quidem parentum nomine digni habeatur. *arg. §. 12. Inst. de Nupt.* plane id beneficium istis denegandum statuo *arg. aurb. Licet. C. de Natural. Lib.*

VI. Hic incidit dubium, quo ut me exonerem è re esse videtur: objiciat quis: inter Patrem & Filium nulla nascitur obligatio: unde ergo effectus sine causa? An D: inter emancipatum & in sacris paternis constitutum? imo sic: sed non sufficit hæc Distinctio, potius dicendum nullam esse Reg. sine exceptione, & periculosum in jure quicquam certi definire, cum parum sit, quod non subverti possit. *l. 202. de R. J.*

Attendenda etiam est peculiariorum Distinctio. Dividitur in Paganum & Militare: illud est vel Profectitium vel Adventitium: Hoc vel Castrense vel quasi castrense.

De Profectitio res in plano est: quippe in quo nullum jus habet filius; sed omnis proprietas patris est, qui per filium, ut-
pote

pote nuda detinentem, possidet: Et licet à rationibus paternis non tamen ab ejus bonis separatum est. *Magnif. Dn. Prasfes Exerc. XX. ib. 64.*

Adventitium regulariter quoad proprietatem Filii est, usus fructus verò Patris, exceptis quibusdam casibus. *v. Dn. Prasfes Exerc. XII. ib. 5.*

Castrensē & quasi tam quoad proprietatem & usumfr. ita filii est, ut pro patre f. in eo censetur *arg. pr. Inst. quib. non est permiss. fac. Test. l. ult. C. eod.*

Ejus ergo causa cujus proprietas est filii utique oriri potest actio, nec ibi pater & filius pro una habentur persona.

VII. Vitricus & noverca an sese eadem exceptione contra prævigni petitionem tueri possint videndum est? Placet Negativ. defendere *arg. l. ii. de Furt. juncta hac ratione: quod nullo sanguine se attingant, & non verè parentes sint; sed tantum eorum loco habeantur §. 7. de Nupt. add. Eckolt. ad Tit. ff. d. in jus voc. §. 6.*

VIII. Quid autem de Ascendentium collateralibus v. g. Patruo statuendum? Ratio & fundamentum hujus Competentiaæ depromta sunt ex eo, quod quibus alimenta debentur, multo magis hoc beneficio succurrendum sit initio, quam post vulratam causam remedium quærendum: Et verò in Ascendentium Collateralibus hæc ratio cessat, hinc cessare etiam puto hoc privilegii genus. Quod etiam argumento, ab adverso petito, magis probari potest. *sc. arg. l. 27. §. 3. d. inoff. deducitur patruum non teneri ut alat fratris filium: Hinc quasi jure tortionis utentes ejusmodi personæ, per Consequentiam privilegii isthoc eis poterunt denegare. Quæ causa etiam in Vitrico applicari potest. juxta l. ii. d. Neg. gest. quia ibi vitricus non præsumitur privigniæ alimenta gratis præstitisse.*

IX. Secundus ordo est Descendentium pariter utriusque sexus in institum: cum relatorum & correlatorum eadem sit ratio parentes Liberis quoq; id beneficii debere sequitur *per multas LL. ff. de alend. lib. §. 1. C. eod.*

Hic casum fingere placet: Pater numeravit Filio sui juris centum aureos creditori exsolvendos: Hic fortè in sodales
B inci-

incidit, eorumque suasu couponam intrat, & iusto longius ibi moratus tandem discessurus observat peram aureis vacuum. Q. an hic filius, si egenus sit, Patri actione mandati in solidum teneatur? Dolus quidem facit ut quis hoc privilegium perdat: non item culpa: hinc non difficulter abnuerem, quin in tantum teneatur quantum facere potest. *add. Dn. Praeses Exerc. XXX. th. 76. ubi asserit quod filius alendus sit licet luxu consumserit bona.*

X. Restat tertia Classis sanguine junctorum, sc. ex latere, quorum vix quenquam ultra primum gradum admittimus. Fratibus quidem Germanis & Sororibus id beneficium concedendum esse suadet ratio *l. 63. pro Soc.* ubi ex analogia fraternitatis sociis hoc asseritur: inde facile intelligitur, prius hoc jus fratribus fuisse datum, à quibus post propter si militudinem ad Socios translatum: Secus enim plus imagini quam veritati assignaretur. *Donell. ad §. sunt praeterea, d. Ad. n. 3. Dn. Brunnem. ad l. 63. pro Soc.*

Idem assertum insuper ex alio fundamento probari potest: nimirum pariter frater dolo facit, si exigit, quod es necessitate statim reddere debet: Debere enim locupletem fratrem alere egenam sororem & contra colligitur *ex l. 13. §. ult. d. admittit. Tut. l. 1. §. 2. de Tut. distrab. add. Gothofr. in not. ad d. l. 5. d. agnosc. & alend. Lib. Lit. (a.) Mynsing. ad §. sed & si quis d. Ad.*

Uni lateralibus verò hoc beneficium denegat Glossa *in d. l. 63. pro Soc.* æquior tamen videtur affirmativa sententia: nam si stricto jure rem examinaret, ne quidem bilateralibus quid debiti esse remittendum deprehenderes: Cum ergo omnis hæc indulgentia in humanitate sit fundata, humanitatis ratio idem insinuat.

Ast Comprivignorum Considerationem hic esse habendam haud video: quia inter utriusque Conjugis Cognatos nulla datur cognatio *l. 4. §. 3. de Grad.*

TITU-

TITULUS II.

De His qui Conjunctionis Causa ex Matrimonio deducere possunt ne egeant.

Alter Conjunctionis articulus constat personis diversarum Cognationum per nuptiarum copulam sibi devinctis.

Earundem proximæ sunt Maritus & uxor : remotiori loco positi utriusque conjugis parentes : tandem Conjugiorum finis, Liberi : de quibus quatenus cum parentibus de hoc Competentiæ beneficio certant præc. Tit. actum.

II. Quamvis ad Nuptiarum essentiam dos non requiratur; sed illa absque hac omnino salvæ esse possint *N. 74. c. 4.* Solet tamen iis dos accedere, ad sustinenda matrimonii onera *l. 76. d. jur. dot.*

Provenit autem ea vel à Patre uxoris ut tali aliove ab eo Ascendente, quæ dicitur Profectitia *l. s. segg. d. jur. dot.* Vel ab Extraneo *l. 33. d. jur. dot.* quæ Adventitia nuncupatur, vel denique ab ipsa muliere *l. 46. §. 1. de jur. dot.* quæ eodem nomine, generaliter accepto, quod non à patre profiscatur, indigitatur, licet ratione mulieris talis non sit *Dn. Praeses Exerc. XXX. th. 4.*

III. Quia verò non semper cum promissione dotis ipsa constitutio coincidit, sed traditio nonnunquam differtur, non potest non fieri, quin contra morosum promissorem detur Actio.

Fit autem promissio vel ultima voluntate *l. 29. l. 48. l. 76. d. jur. dot.* vel actu inter vivos

Quæ ex testamento debetur iisdem petitur actionibus, quibus res à defuncto relictæ aliàs solent exigi.

Promissio inter vivos olim fiebat per dictionem, verbis solennibus, nulla interrogatione præcedente. *Dn. Praeses Exerc. XXX. th. 7.* denique per pactum aut etiam nudam pollicitationem. *l. 6. C. d. dot. promiss.* unde veniebat Condictio *d. Exerc. th. 10.* Qui verò cautius sibi providebant, stipulabantur eam & acquirerebant

rebant ex stipulatu actionem. Constitutum denique ut semper promissioni dotis inesset stipulatio & daretur pro ea exigenda actio ex stipulatu *l. un. §. 1. d. R. U. A. d. Exercit. th. 7. & 10.*

V. Est quidem hæc dotis exactio ex earum numero, quibus deductionis exceptionem opponere licet; sed non cuivis eam promittenti.

Socer quando à marito filie dotis causa convenitur, diff. est aut conventio instituitur stante matrimonio aut eo dissoluto: illo casu privilegium deductionis ex æquitate competit *per l. 17. sol. matr. l. pen. d. jur. dot.* quia parentis locum obtinet *l. 16. solut. matr.* Hoc verò casu damnatur in solidum *l. 21. seq. pr. d. re jud.* quia soluto matrimonio cessat affinitas *d. Exerc. th. 54. Dni. Brunnem. ad l. 21. ff. d. jur. dot.*

Quæritur cujus sit periculum si pater mulieris dotem promissam non possit præstare, ideo quod facultatibus lapsus sit? *R. per l. 33. d. jur. dot.* Viro id non esse periculo.

Sed quid si quidam, quo filie conditionem in nubendo possit reddere meliorem, dotis tantam polliceatur summam, quam postea solvere non possit? aut lapsus est invidia fortunæ; aut verò tempore promissionis jam sciens non fuit solvendo: priori modo commiseratione dignus est; posteriori ut dolosus in solidum tenetur. *l. pen. d. jur. dot. add. Schneideuv. ad §. it. si de dote. Inst. d. Act. n. ult.*

Extraneus qui dotem promisit, si sc. convenitur à marito nulla *L. prohibetur in solidum conveniri l. pen. de Jur. dot. l. 41. pr. de re jud.* quippe cessante ex affinitate competentia, nulla alia superest beneficii ratio, & licet forte ex liberalitate promiserit mulieri dotem, marito tamen debet ex causa onerosa, sc. propter matrimonii onera sustinenda & in solidum est condemnandus *l. 41. de re jud. add. Dn. L. Daniel. Beyer. Fautor meus in Justinian. Controv. Exercit. 19. th. ult.* & maritus hoc casu non minus dotem potest exigere in solidum, quam is, cui donator à donatario delegatus, rem donatam dare promisit. *l. 33. §. f. de donat. l. pen. d. Novat. add. Philipp. Matth. ad l. 28. d. R. J.*

¶ Fingamus quem promississe mulieri dotem, sed antequam mari-

maritus eam exigeret, facultatibus defectum. Q. an mulieri in repetitione dotis sit obstrictus conjux propter moram in exigendo commissam? ille aut ex necessitate promittit dotem & sic tenetur maritus: aut verò ex voluntate; atque hoc modo obijcitur mulieri doli exceptio, cum si ipsa promissorem convenisset, opponere iste huic potuisset beneficium Competentia *l. 33. d. jur. dot. Dn. Praef. Evolut. ad Exerc. XXX. th. 54.*

Restat exactiois moderatio in dotis petitione ab ipsa muliere conjugi constituta: in ejus persona ut hoc servemus æquitatis suggerit ratio *l. 20. d. re jud.* Eo tamen beneficio indignam se reddat si dolose locupletem se venditavit, & ea fraude maritum in thorum pellexit. *arg. l. penult. d. jur. dot. add. Schneid. de vov. ad §. it. si de dote. n. ult.* Cujus etiam est periculum si fortunis sit lapsa, nec marito damno cedere potest per rationem in *l. 33. d. jur. dot.*

VI. Quoniam verò nihil tam firmum est, quod non aliquando dissolvatur, certum est matrimonii vinculum eidem quoque esse obnoxium discidio. Et quidem antiquis temporibus non modo utriusque consensu *l. 9. C. d. divorc. N. 22. c. 4.* sed etiam alterutrius voluntate divortere licebat. *d. Exerc. XXX. th. 39.*

Christiani vero Imperatores altera parte invita nolebant admittere divortium, absque causis quas certo numero definit Theodosius Junior *l. 8. C. de repud.* Justinianus vero easd. coarctavit. *N. 22. c. 15. N. 17. c. 8. & 9.* imò ut ne quidem mutuo consensu sine justa causa rescindatur matrimonium planè prohibuit.

Tandem Canones matrimonii dissolutionem penitus interdixerunt. *c. f. de Transact.*

Hodiernis moribus tribus modis sejunguntur Conjuges. (1.) Morte qua matrimonium definit (2.) Ob impotentiam aliumve morbum fonticum, si ante matrimonium defectus adfuerit. *Dn. Carpz. Jpr. Consist. L. II. D. 202.* ubi declaratur nullum (3.) Propter violatam fidem matrimonialem, aliamve singularem rationem, ubi dissolvitur, vel quod vinculum; vel tantum quoad mensam et thorum. *d. Exerc. th. 40. & 41.*

VII. Si igitur ejusmodi casus contigerit, quia dos sine matrimonio esse non potest *l. 3. de jur. dot. reperitur.*

Quando ergo soluto matrimonio convenitur Maritus, videndum est probe à quo conveniatur.

Ratione dotis profectitia (mortua muliere aut, cui ipsa causam dedit, divortio dimissâ) gener convenitur à socero in tantum quatenus facere potest *l. un. §. 7. C. d. R. U. A.*

Item si ipsa mulier de dote, quam ipsa constituit. (*d. Exere. th. 4.*) aut profectitia, morte aut alio modo patris potestate solutâ *d. Exere. XXX. th. 50.* in judicio agit, placet eatenus maritum condemnari quatenus facere potest *§. 37. d. Aff.* Idem est si alius à muliere jus habens agit *l. 36. solut. matr.* veluti in bonorum publicatione, ne in perniciem mariti mulier punita sit *d. l. 36. solut. matr.*

Propter adventitiam verò conventus ab Extraneo, qui sibi dotis repetitionem stipulatus erat *per d. l. un. §. 13.* quatenus hoc gaudeat beneficio expendendum: aut enim certam quantitatem seu summam restituere promisit, & non excipere potest: aut verò simpliciter dotem reddere fidem dedit, atque hoc casu deducere sibi integrum est ne egeat, quia ultra hoc promississe non videtur. *Schneidevv. ad §. item si de dote d. Aff.*

Quod si ipse dedit causam matrimonii solvendi suo jure caedit *l. 52. d. re jud.*

Si verò cum procuratore mariti de dote actum fuerit? si quidem vivo marito, condemnatio fiat in quantum facere potest: nam & defensor mariti in id quod ille facere potest damnatur: marito verò mortuo in solidum. *l. 23. d. re jud.*

VIII. Verum dantur etiam casus ubi constante matrimonio nihilominus dos repetitur sc. ad inopiam vergente marito. *l. 24. solut. matr.* Hoc si ex infortunio accidat sibi beneficio competentia consulere potest: si verò sua culpa, non æque. Quo tamen casu animus profundendi non præsumitur, quia quilibet habetur bonus, donec probetur contrarium; sed mulier, ut dicit Paul. de Castr. in *l. 18. §. 1. solut. matr.* per testes probare debet se audivisse à marito, quod velit dilapidare quicquid habet, ut uxor nihil inveniat *add. Schneidevv. ad d. §. n. 13.*

Hic

Hic quaritur I. an. si sciens obzato nupserit mulier possit repetere dotem? Negativam tenet *Dn. Praes. Exercit. XXXI. hb. 56.* Affirmativam *Dn. Strauch. Dissert. 3. §. 9.* rationes pro utraque affert *Gail. II. O. 48.* sed meum non est controversias inter tantos Viros agitas decidere.

Q. II. An hoc Casu jus praelationis habeat? N. *Dn. Strauch. d. l.* quia censetur approbasse mores mariti *l. 41. d. jur. dot.*

Controvertitur autem an si res dotales existant, (vel his quidem venditis alix pro pecunia ex eis redacta sunt coemta) maritus actione in rem conventus habeat beneficium competentiae? Communiter negant, quod hoc ipso, dum res extantes reddere recusat, dolum committat. *Schneidew. ad d. §. n. 5. Mysing. ibid. n. 9.* Limitationem ex *Zang. d. Exerc. p. 2. c. 15. n. 23.* hanc affert *Dn. Brunner. ad L. un. d. R. II. A.* quod non teneatur si alia bona nulla habeat.

X. Ceterum heredibus mariti extraneis non datur hoc beneficium *l. 24. l. 25. l. 41. d. re jud.* Filiis tamen ex eodem marito eademque uxore natis competit *l. 18. pr. solut. matr.* Verum ad nepotes & remotiores non est extendendum quia *d. l. 18. de Filiis loquitur*, qua appellatione non veniunt Nepotes *l. 220. d. V. S. §. 5. Inst. qui Test. Tut. dari. poss.*

XI. Ex qua ratione hoc privilegium uxoris patri competit, quando ab eo dos exigitur; ex eadem causa Mariti parenti subvenitur, quando cum eo filii nomine ad restitutionem agitur, aut is ob donationem propter nuptias convenitur. Statutum enim in uno censetur quoque statutum in altero.

Hactenus dictum quid circa dotis materiam obtineat, restat ut quid in aliis negotiis inter conjuges usveniat videamus.

Donationes quidem inter Virum & Uxorem sunt prohibita, & ipso jure nulla, nec rerum donatarum dominium transfertur *l. 5. §. f. d. donat. inter V. & U.* ne conjugalis amor venalis sit, sed animis potius aestimetur *l. 3. d. r.* non tamen contractus sunt interdicti; sed valide subsistunt: Hinc maritus stante matrimonio mulieri ex conventionione obligatus, licet dissoluto eo convenia-

veniatur. deductionis privilegio gaudet l. 20. d. *de jud.* secus si agatur propter debitum ex contractu post matrimonium inito *Schneidevv. ad §. item si de dote d. Act. n. 3.*

XIII. Ultimo querere volupe est an etiam hoc privilegium inter sponsum & sponsam locum habeat? cum consensus non concubitus faciat matrimonium juxta l. 30. d. *R. 7.* non dubito quin observantia & fides matrimonialis hic adsit ob cujus respectum merito affirmativa tenenda.

TITULUS III.

De His qui propter Societatis contractum in quod facere possunt condemnantur.

Conjunctionem constituimus trimembrem. Consanguinitatis & matrimonii vinculo copulatam vidimus: nunc continua serie ad eam venimus quam negotii necessitas coadunat *Vid. Donell. ad §. sunt praterca d. Act.*

II. Ut Reipubl. finis, rerum omnium sufficientia, obtineri queat, commerciorum usus est introductus: iste autem quibus promoveatur, partim communi Gentium jure; partim proprio seu positivo certi determinati fuere contrahendi modi: Hoc contractus verbalis & chirographarius; illo ceteri contractus omnes.

Hinc factum ut non solum *ad rem* competant Actiones, quarum fundamentum nulla innititur obligatione, & quem iis experimur nullo jure nobis obligatus est, movemus tamen ei de aliqua re: quam possidet, controversiam §. 1. *Inst. de Act.* Sed etiam *ad Personam*, quæ suo facto sese nobis obstrinxit. *ibid. l. 3. l. 25. d. O. & A.*

Cum verò omnes omnium contractuum species hic recensere nec instituti, nec brevitatis ratio patiatur, reliquis missis ex quartâ Contractuum propriorum nominatorum Classe, Consensualium sc. *Societatem* nostram facimus.

Di-

Dicuntur hi consensuales, non quasi ab aliis consensus excludatur, sed quia ad reliquorum formam præter consensum requiruntur aut *res*; aut *verba solemnia*; aut *Litære*: Horum verò Essentia specifica solo consensu absolvitur, determinato quidem ad certam rem. *l. 8. d. contrab. emt.* præcise tamen quo ad ipsam obligandi vim ab ipsa traditione. *Dn. Præses. Exercit. XVI. hb. 3. f.*

II. Dividitur autem *Societas* quod alia sit *universalis*; alia *particularis*. *l. 5. l. 63. pro Soc.* Illa est vel *specialiter talis*, omnium bonorum undecunque affluentium *l. 3. §. 1. pro Soc.* Vel *simpliciter contracta*, continens *Universa*, quæ ex *quæstu* proveniunt *l. 7. pro Soc.* Hæc vel unius pluriumve *Negotiationum* sigillatim tamen *consideratarum* *l. 5. l. 52. §. 4. pro Soc. l. 5. l. 15. d. tribur. all. vel unius rei l. 5. pr. l. 52. §. 6. pro Soc. Vid. Magnif. Dn. Præses. Exerc. XXII. hb. 21.*

III. Ex hoc *Contractu* mutua *Sociorum* utrinque *principalis* seu *directa* nascitur *obligatio*, & tanta requiritur *fidei custodia*, ut ob *dolum* condemnatus incurrat *infamix* labem *l. 1. d. his qui notant. inf. §. 2. Inst. de pæn. tem. liig.*

Insuper *familiaritas* ibi frequens *fraternitatis* imaginem introduxit in *consortium*, quæ præter *Fidelitatem* *commiserationem* quoque meretur: illa habet *munus suum* in *acquirendo* & *communicando* *lucro*; Hæc lapsis *facultatibus* *manum* porrigit *adjutricem*.

Qua de *causa* non *convenit* ut *socius* *socio* non *solvendo* *facto* *reliquam* *substantiam* eripiat; multo minus ut *miserrum* in *carcerem* deturbet *l. 63. pro Soc.*

Et hoc procedit non tantum quando *pro socio*; sed etiam si *alia* *actione* *convenitur*: modo fiat occasione *societatis* & *agatur* ex *contractu* *inito* durante *societate* *Schneiderv. ad §. sed & si quis d. Ad. Mynsing. ad eund. §.*

IV. Id verò quod *facere* potest *socius* quemadmodum *estimandum* sit *quæritur*? & placuit non *debere* *deduci* *æ* *alienum*, nisi forte ex *societate* ipsa *debeat*. *d. l. 63. §. 3. pro Soc.*

V. Hic instituitur *quæstio* an eodem *beneficio* sit *afficiendus*

endus socius particularis? *off. per l. 63. pr. pro Soc. add. Dn. Brun-*
neman, ad b. l.

Dubium movet *l. 6. d. re jud.* quod ibi solius universalis so-
cietatis fiat mentio. Sed resp. unius positio non est alterius
exclusio. Universalis ibi fit mentio, quia in ea latius hoc be-
neficium patet. *Dn. Presf. Evolut. ad Exerc. XXII. tb. 37.*

Non tamen displicet restrictio Schneidevvi *ad S. sed & si*
quis d. act. quod sc. talis socius privilegiatus tum demum fit
quando in causa negotiationis seu societatis convenitur. *add.*
Mynsing. ad eund. S. Ita ut causæ magis, quàm personæ tribu-
tum videatur. *Dn. L. Daniel Beyer. Justinian. Controvers. Exercit.*
19. tb. II.

VI. Porro quæritur an hac Exceptione se munire possit so-
cius si conveniatur & probetur quod occasione acquirendi non
fit usus? Imputet sibi socius, quod diutius cum eo in societa-
te mansit, quem animadvertit non satis industrium §. *f. de Soc.*
sufficit quod ipsi non succurratur, si perdidit & profuse ero-
gavit. *Dn. Brunnem. ad d. l. 63. pro Soc.*

VII. Si cum tres socii essent, egerit cum uno ex sociis so-
cius, & partem suam integram sit consecutus: demde alius so-
cius cum eodem agat, & partem integram consequi non pos-
sit, quia facere solidum non potest: An hic qui minus conse-
cutus est, cum eo agere possit, qui solidum accepit, ad com-
municandas inter eos, i. e. exæquandas partes, quasi iniquum
sit, ex eadem societate alium plus alium minus consequi? Sed
magis est ut pro socio actione consequi possit, ut utriusq; por-
tio exæquetur. Quæ sententia habet æquitatem *l. 63. §. 5. pro Soc.*
add. Dn. Brunnem. ad b. l.

TITULUS IV.

De His quibus ex gratitudine Privilegium Competentiæ datur.

Sed ut nihil antiquitatis penitus ignoretur §. *1. Inst. d. Testam.*
ord. atque methodo præscriptæ fiat satis, ordo postulat post
eos, qui propter conjunctionem deductionis beneficio gau-
dent,

dent, illos, quibus gratitudinis ergo idem competit, sistere, & obsoletam quidem, attamen hodiernum in similibus, propter conformitatem, aliquem usum habentem materiam revocare.

II. Quanquam omnes homines ab initio liberi nascebantur, nec erat nota manumissio, cum servitus esset incognita: Postquam jure gentium servitus in genuitatem invasit, secutum est beneficium manumissionis: & cum jure communi omnes homines appellarentur; jure Gentium tria genera hominum esse cœperunt: Liberi & his contrarium servi et tertium genus libertini, qui desierant esse servi *pr. Inst. de Libertin.*

III. Quoniam igitur libertas inestimabilis res est §.7. *Inst. qui & ex quib. caus. manumit.* & omnibus rebus favorabilior l. 122. d. R. f. servitus autem mortalitati fere comparatur l. 209. d. R. f. & servi, quod Jus Civ. attinet, pro nullis habentur l. 32. *cod.* atque brutis comparantur *pr. & §§. seqq. Inst. de L. Aguil.* merito libertus erga patronum suum pro tanto in se collato beneficio se gratum gerit.

IV. Quando ergo Patronus liberto suo debito obstrictus est, non in plus tenetur quam facere potest l. 17. *de re jud.* Incumbit enim ipsi inopia presso Patrono alimenta præstare l. 5. §. 18. d. *agnosc. & alend. Liber.*

Nec minorem reverentiam conjugii liberisque patroni eum exhibere oportet *arg. l. 3. d. in jus voc. l. 5. §. 20. de agnosc. liber.*

V. Cum etiam è contrario Patroni officium sit Liberto pro fidelitate tantisque operis præstitis subvenire, quando se aliter sustentare nescit, æquum est, ut in exigendo debito mitius procedat, ita ut liberto remaneat ex quo cum suis vitam ducere possit. l. 6. d. *agnosc. & alend. Liber. Schneiderv. ad §. sed & si quis Inst. d. Act.*

Ingratitudinis verò convictus Libertus hoc privilegio cadit. *Vid. Mysing. ad §. sed & si quis d. Act. n. 5.*

VI. Utut jam apud Romanos successu temporis ad humanitatis rationem fuerit reductum servitutis jugum, adeo ut moribus inde, maxime per Christianismum excultis, servitus pla-

ne sublata sit: quia ad hostes coercendos hoc duriori remedio amplius non erat opus, utpote (exceptis Barbaris) mansuetioris ingenii; nec capientes, æque moratioris, eodem uti voluerunt: sunt tamen nihilominus hodiernum reliqua quædam antiquæ servitutis rudera.

VII. Sic Servis quodammodo similes sunt in quibusdam locis homines proprii, Eigene Leute/ Eigengehörige/ Laffen. qui etiam quoad operas & bona sua sunt Dominorum: ab his alienari possunt, ut & iudiciis petitoriis & possessoriiis peti, imò apprehendi, includi (*Dn. Præf. Exerc. XLIX. th. 16.*) castigari, nec eâ conditione liberantur nisi Dominorum voluntate, qui eos aliquando, datâ pecunia, manumittunt. *Dn. Præf. Exerc. III. th. 22. 23. Exerc. XL. th. 72. seqq.*

Si ergo Dominus ejusmodi homini proprio Libertatem largitur, nullus dubito quin huic patrono suo ad incititas redacto deductionis beneficium concedere obstrictus sit: Ubi enim est identitas rationis; ibi eadem est consequentia.

VIII. Videamus an hoc etiam quodammodo ad Dominum Feudi & Vasallum possit applicari? Vasallus Domino juramento fidelitatis obstrictus est; ad servitia feudalia præstanda obligatus; feloniam committit ob ingratitudinem; operam domino debet ferre si in vitæ periculo versatur: Vicissim Dominus Vasallo fidem debet, licet non juratam, *Dn. Præf. Synt. J. F. C. H. §. V.* atque ex quibus causis Vasallus Feudo; ex iisdem Senior dominio directo privatur: *Dn. Præf. Synt. J. F. C. IX. per tot. C. XV. §. VII. VIII. IX. Borcholt. ad Consuet. FF. C. VIII. n. 133.* cur ergo non æque in deducendo ne egeant sibi invicem indulgere debeant non video. *Vid. Dn. Strauch. Dissert. 28 §. 11. f. Schneiderr. ad §. sed & si quis d. Act.* Nam inimicus capitalis dicitur, qui controversiam alicui de omnibus bonis, aut majori eorum parte movet, non secus ac is qui vitæ infidiatur, cum pecunia vita hominis & alter sanguis esse existimetur. *Vid. Tiraquell. de Nobilit. C. 31. n. 280.*

TITU-

TITULUS V.

De His qui ob bene merita gaudent
Beneficio Deductionis.

Quibus privatim ob beneficia gratitudo debetur præced. Tit. vidimus, hos excipiunt quibus Respubl. eandem, ob bene merita, exhibet.

II. Militantes sc. quorum tanta censetur dignitas, ut qui in acie pro Repub. ceciderunt, in perpetuum per gloriam vivere intelligantur. *pr. Inst. de Excus. Tut.*

III. Non tamen his solis omnis honor tribuendus qui gladio & ense pugnant; sed non minor assignandus iis qui cura atque consilio Rempublicam muniunt: Nam non minus hi humano generi provident, quam qui præliis atque vulneribus patriam parentesque tuentur. *L. 14. C. d. Adv. divers. Judicior. & parva sunt foris arma, nisi est consilium domi Cic. 1. off. num. 76. Add. id. Cic. ibid. num. 74. seqq. ubi arg. in utramq. partem.*

VI. Patet ex hisce militiz in *Togatam & Sagatam* distributio, nec non utriusque *Seçtatorum* officia exinde clarent.

Hic Quæstio movetur uter ordo præferendus sit? *Contraversiam* communiter sic decidunt: quod in actibus bellicis præferendus sit *sagatus*: & contra. *Vid. Gall. II. O. 118. n. 15. Beccer. Synops. J. P. L. 3. c. 11. n. 14. Aliter Lipsius, quem vide L. 4. c. 2. §. 1. Not. It. l. 3. c. 1. §. 9. l. 5. c. 1. §. 2.*

V. Ne itaque illi sua officia gratis se præstitisse conqueri necesse habeant, LL. pene multa ipsis impertiuntur *Privilegia*.

VI. Sed ut secundum supra allatam distinctionem procedam, placet prius videre, quid ad milites *sagatos* hic atineat.

Hi non modo ubi *paganus* juris scrupulositati ceu alligatus est, magis arma quam LL. scire præsumuntur: Verum etiam ære alieno onerati præ iis relaxationem sentiunt, ita ut in *solidum* conventi, eatenus qua facere possunt solvere cogantur.

tur l. 6. pr. l. 18. d. re jud. Hoc maximè notandum quod si duplex peculium habent paganum & castrense, de hoc creditoribus non-Castrensis non nisi in subsidium teneantur l. 4. C. d. excusat. rei jud. & ibi Gothofr. in Nor. Lit. (m.) ita tamen ut quoque in hoc beneficium competentia habeant. l. 7. d. pec. castren. l. 6. l. 18. d. re jud.

Pertinet huc Quæstio: an miles militi debens non in plus quam facere potest teneatur? R. Privilegiatus contra æq. privilegiatum non utitur suo privilegio.

VII. Quia verò æquius est Favores ampliare quam restringere: Hinc etiam hoc privilegium adeo extensum est ut quocunque Nobiles, Barones, Comites aliique illustres ejus sint facti participes Dn. Carpz. P. I. C. 32. D. 15, 18. & ex eo Philipp. L. IV. Eccl. log. 60. n. 10.

VIII. Cum verò Doctorali dignitate ornatos nobilitatis jura omnino deceant. Vid. Brautlacht. Epit. J. Publ. l. 4. c. 5. num. 16. Springer. Jpr. Publ. p. m. 40. m. merito etiam hoc & ceteris beneficiis, aliis Nobilibus competentibus, sunt digni. Dn. Carpz. P. I. C. 32. D. 17.

IX. Et quoniam Advocatorum munus etiam laudabile est l. 4. C. d. Advoc. div. Judic. licet sine gradu: cum non nisi integræ Famæ ad officium hoc admittantur arg. l. i. §. 8. de poss. utpote quorum opera non minus generi humano proficua est; quam si armis patriam ipsi tuerentur; quippe qui gloriöse vocis munimine confisi laborantium spem, Vitam & posteros defendunt l. 14. C. d. Advoc. div. judicior. non sunt defraudandi ejusmodi privilegio: Dn. Carpz. d. l. cum & aliis principalibus præmiis fruuntur l. 6. C. d. r. ubi addit. Bl. Custodiæ portarum urbis excubiarumque immunem esse debere Advocatum, qui occupatus causis agendis: servarique illud religiosissime in urbibus limitaneis. Et quod etiam nostris moribus nullam personale munus subire cogantur dicit Perez. in C. d. i. n. 4. add. Job. Brandes d. Vera & simulata J. Ctior. Phil'osph. c. 4.

X. Denique tandem toti Clericorum Choro & Scholarium numero idem beneficium comm. Intpp. attribuunt. Vid. Dn. Carpz. P. I. C. 32. D. 18. dissent. Cæppen. Usupr. Inst. Imper. Lib. II. O. 95. n. 4.

TITU-

TITULUS VI.

De His quibus Commiserationis ergo
quantum facere possunt ad-
judicatur.

PRAETerea in haecenus recensitorum catalogum referri me-
rentur, quibus commiserationis inuitu cum bonis qua-
si ipsa vita eripienda non est. Afflictis enim non debet
addi afflictio, cum satis suo malo puniantur. *pr. l. 14. d. off.*
Pres.

II. Tales autem existunt, certo modo filiusf. & is qui bo-
nis cessit.

III. Quoniam quicquid Filiusf. acquirebat ex contractu,
Patri olim accedebat, misericordia motus Praetor emancipato,
exheredatove, vel etiam in minima (*vid. Dn. Brunnem. ad L. 2.*
quod cum eo. & Gotthof. in not. ibid. Lit. (h.)) hereditatis parte insti-
tuto aut abstinenti a bonis paternis sua aequitate occurrere vo-
luit, & contra eum, ex ejusmodi obligatione conventum, acti-
onem in id quod facere potest, dedit. *l. 2. seqq. quod cum eo*
qui in aliena potest: est negot. gest. esse dic.

IV. Et quidem hic Favor ita amplus est, ut licet Filiusf.
patre vivo obligatus & conventus fuerit, in eum tamen eman-
cipatum vel exheredatum abstinentemve postea iudicati actio
in id quod facere potest danda est. *l. 1. pr. quod cum eo.*

Si autem statim post contractum emanciparetur, fraus sub-
esse praesumeretur. *Paul. Paris. Vol. Conf. 94. n. 48.*

V. Queritur si filio exheredato ex Scto Trebellian. here-
ditas paterna restituta sit? non debet in quantum facere pot-
est condemnari; sed in solidum, quia effectu quodammodo he-
res est. *l. 5. §. 1. quod cum eo.*

Sed si è contrario coactus immiscuerit se ut restituat here-
ditatem? perinde observandum ac si se abstinuisset. *d. l. 5. §. 2.*

VI. Sed an etiam temporis debeat haberi ratio; ut siqui-
dem ex continenti cum Filio agatur, detur actio in id quod fa-
cere

cere potest? Et mihi, inquit Ulpianus, videtur rationem habendam esse l. 4. §. 4. quod cum eo qui in al. potest.

VII. Sed an hic detrahi debeat quod aliis debetur tractari potest? Et si quidem sint Creditores, qui cum esset alienæ potestatis, cum eo contraxerunt, rectè dicitur occupantis esse meliorem Conditionem: nisi si quis privilegiarius veniat: hujus enim non sine ratione prioris ratio habebitur: quod si qui sunt, qui postquam sui juris factus est, cum eo contraxerunt, puto horum rationem habendam l. 3. quod cum eo.

VIII. Cum eo, qui Creditoribus suis bonis cessit, si postea aliquid acquisierit, quod idoneum emolumentum habeat, ex integro in id quod facere potest, creditores experiuntur: in humanum enim erat, spoliatum fortunæ suis in solidum damnari §. f. de Aft.

IX. Sed ne nimis cito filum abrumpam, & quo clarius appareat, ubi hoc beneficium debitoribus, qui bonis cesserunt, competat, de Cessione bonorum, ad quam, omni alio destituti auxilio, quasi ad sacram Anchoram confugiunt, quædam hic proferre animus est.

X. Dicitur cessio bonorum privilegium, quod datur iis, qui casu aut culpa levi in paupertatem incidunt, ut cedendo bonis à molestiis & pœnis liberentur: sunt Verba Dn. Brunnem. ad ad Rubr. ff. d. cess. bon.

XI. Cum igitur privilegium sit, & beneficium l. 1. C. qui bon. ced. poss. licet flebile l. 7. eod. sequitur invito istud non posse obtrudi l. 2. eod. quando creditoribus juxta LL. satisfacere est paratus, licet non omnia in parata pecunia offerat: nam loco pecuniæ habet beneficium dationis in solutum. Dn. Brunnem. ad Rubr. ff. de cess. bon. Dn. Mev. p. II. Decis. 328. petentibus vero debitoribus l. pen. C. h. regulariter omnibus in debitis civilibus, exceptis iis, qui habentur in l. 5. C. h. Vid. Perez. ib. n. 7. datur: licet juraverint se esse soluturos Hahn ad Wesenb. d. cess. bon. num. 3. dummodo ab sit animus defraudandi creditores. Vid. Dn. Preses Exercit. XLIV. th. 29. jung. Mysing. ad §. f. d. Aft. etiam ex contractu sum filico. §. 8. de Societat.

Non item debitoribus ex delicto: sed qui non habet in ære
luat

luat in corpore *l. f. d. in jus voc. l. i. de pœn. ex quo colligitur, quod*
ex causa injuriarum condemnatus ad pœnam pecuniariam,
etiãsi bonis cedere malit, quam pœnam solvere, non sit ad-
mittendus. Mysf. cit. loc. Condemnatus (sunt verba Fabri ad C.
L. VII. Tit. XXXI. Def. I.) ad pœnam pecuniariam, quod alteri fur-
tum facienti operam dedisse diceretur, cum appellandi causam justam
haberet, propterea quod ex actis litis constabat opem ab eo datam non
esse, iudicio tamen acquieverat: Accusator vero, quasi à minima
condemnatione appellaverat, cum Senatus ex appellatione cognosceret,
bene iudicatum dixerat, qui utiq; sententiam fuerat emendaturus, si ab
ea quoq; reus provocasset. Postmodum Accusatore solutionem urgente,
reus cum non haberet unde solveret, beneficium L. Julie implorat, us
ad bonorum cessionem admitteretur. Obstat D. Emanuclis Phileberti
Edictum videbatur, quo cautum est ut adversus condemnationem, ex de-
licto factam, bonis cedere non liceat, ne ex impunitate detur delinquendi
occafio. Senatus tamen manifesta equitate motus pronunciat, iuris
benef. tam favorabili locum esse debere, propterea, quod quamvis sen-
tentia in rem iudicatam transfisset, pœna tamen illa pecuniaria non tam
ex delicto, quod revera nullum admissum erat, quam ex iudicato debe-
retur. Neq; id impugnare videbatur rei iudicate autoritatem, cum
non tam de illo quæri oporteret, an pœna deberetur, quam utrum hoc vel
illo modo i. e. numeratione, an bonorum cessione solveretur. Hæc ille.

XII. Hic quæritur an quis propter Collectarum onus ce-
dere bonis possit. D. aut vult cedere ut istud imminens à se de-
volveret in alium; aut jam oneratus eo se liberet: de postero-
riori casu audiendus est. *juxta l. 5. C. qui bon. ced. poss. add. Du.*
Brunnem. ad h. l.

XIII. Si verò quem pœnitet bonis cessisse, potest defen-
dendo se consequi ne bona ejus veneant *l. 5. de cess. bon. nec enim*
qui bonis suis cessit ante rerum venditionem Bonis suis caret,
si paratus fuerit se defendere, bona ejus non veneunt. l. 3.
d. cess. bon.

XIV. Sed si creditores dissentiant an debitori induciã dan-
da, an vero cessio bonorum accipienda? *R. ex l. ult. C. qui bon.*
ced. poss. causa vel ex cumulo debiti vel numero creditorum de-
cidenda: ut si unius creditoris debitum ceterorum antecellat,
ejus

ejus obtineat sententia. Si plures Creditores sive par sive dif-
ferepens sit eorum numerus, ex diversis autem quantitatibus,
etiam nunc amplior debiti cumulus minori summæ præferatur:
pari autem quantitate debiti inventa; dispari vero Credito-
rum numero: ita ut quod pluribus placeat hoc statuatur. Si
vero undique æqualitas emergat, tam debiti quam numeri cre-
ditorum tunc eos anteponi, qui ad humaniorem declinant
sententiam, non cessionem exigentes, sed Inducias. *add. Dn.
Brunnem., ad h. l.*

Hic incidit quæstio: an, si mercator Fortunis lapsus ad-
versus Creditores suos inducias moratorias impetraverit, ejus
debitores, licet ipsis non indultæ sint tales contra eum iisdem,
quibus ipse utitur, uti possint? Sic viderur asserendum: quia
quod quis iuris in alterum statuerit, ipse eodem jure utatur:
quam opinionem etiam tenet *Dn. Carpz., P. III. C. XXXIX. D. l. n. 17.*
Verum æquior est contraria sententia: quia in hunc finem di-
latio concessa, ut interim de modis solvendi cogitare possit de-
bitor privilegiatus: quod etiam Principis indulgentis volun-
tati non adversatur. Accedit quod Edicti retorsio valeat tantum
in jure iniquo, quali hic privilegiatus debitor non innititur: sed
iusto & in jure fundato *arg. l. 7. C. d. precib. Imp. off. l. f. C. qui bon.
ced. poss. vid. Cujac. Obs. Lib. II. c. 10. add. Guilielm. Anton. Freudenb.
Tr. de Rescript. Morar. Concl. 52. ubi hanc sententiam rationibus juri
& æquitati conformibus sufficienter probat: juxta quam etiam respon-
sum est in prælustri Facultate Juridica Jenensi Mens. Septemb. Ao. 1678.
consulenti N. N. Hat J. und H. im Neu Jahrs Marck dieses Jah-
res falliret / und sind ihren Gläubigern über N. N. Thaler schuldig
verblieben. Ob nun wol dieser J. und Consort nicht beybringen
können / daß sie ohne ihre Schuld in Unglück gerathen / so haben sie
doch ein genädigst Rescript sub dato den 12. Junii jüngst hin dieses
Inhalts erhalten:*

Daß weder auff J. und H. Person und Güter kein fernerer
Arrest oder Execution gestattet werden solte. Und haben hier-
auf gedachter J. H. unlängst wegen N. N. Thaler einen Summa-
rischen Execution. Process wieder euch angestellt / und wollen ha-
ben / daß ihr ihnen alsbald dieses Capital nebst denen Zinsen und
un-

Unkosten ohne einige Frist bezahlen sollet. Ob nun wol etliche Rechts-
Lehrer der Meinung sind / daß das Jus Retorsionis in gegenwärtigem
Fall statt habe / und folglich J. und H. das wieder ihre Creditores
erhaltene Rescript auch wieder sich selbst gelten zu lassen gehalten/
dennoch aber und dieweil dergleichen Rescripta und Privilegia,
quæ certæ personæ concessa, auff andere so in solchem Rescript
nicht benennet / nicht zu extendiren sind / sonderlich wenn dieselbe
wie in gegenwärtigem Fall / ex singulari gratia einen verlieden /
vornehmlich aber zu diesem Ende damit Er in solcher Zeit dasjenige /
so er bey andern zu fordern hat / einfordern / und ins künfftige seine
Creditores damit befriedigen könne: So mag dßfals / vermög
anderer Rechts-Lehrer bewehrter Meinung / erwöhntes Jus Retor-
sionis, zumahlen nicht dargethan / daß ihr in Abfall eurer Nahrung
durch Unglücks-Fälle gerathen / nicht statt haben; sondern ihr
seyd J. und H. wegen ihrer Schuld / so sie bey euch beständig zu for-
dern / gedachten Einwendens ungehindert zu befriedigen schuldigt.
B. N. W. Add. Dn. Praeses Tract. de Vindict. Privat. C. II. §. 15.

XV. Porro quaeritur: num cedenti bonis quid relinqui
debeat? ne unum quidem denarium relinqui debere ei, sed ex-
cuti usque ad peram & sacculum vult glossa in l. 4. §. l. f. que in
fraud. Credit. vestes tamen quotidianæ, sub quibus lectum
comprehendunt, ipsi non sunt auferendæ. Dn. Praeses Exercit.
XLIV. ib. 30.

XVI. Utrum verò qui bonis cessit ab aliis Creditoribus conve-
niri queat? Sabinus & Cassius putabant non posse iniquitari l. 4.
de cess. bon. quod tamè ad priores Creditores coarctandum est, qui
scilicet tempore cessionis imminebant: nam si postea nova
contraxerit debita, denegabitur illi adversus posteriores hujus
beneficii exceptio l. 8. d. bon. autor. jud. poss. add. Mynsing. ad J.
f. de Act.

XVII. Verum hæres qui bonis cessit hereditatem non repu-
diat, quia ex hoc potius aditio colligitur: quoniam nemo ce-
dit alienum. Nam hereditatem si proprie cessit, suam cessit. Dn.
Mev. P. IV. Dec. 227. add. Dn. Brunnem. ad Rubr. ff. d. cess. bon. Jd. ad l. 3.
C. eod.

XVIII. Et sic obtinet Jurè Civ. Jure vero Sax. cessionis bo-

norum nullus datur locus, sed pro ea mancipatio est, qua re alieno gravatus Creditori addicitur: wird dem Gläubiger an Hand und Hafter gegeben. *Coler. d. Process. Executiv. P. I. C. III. n. 148. C. IV. n. 124. Dr. Carpz. P. II. C. XXII. D. I. add. Dn. Praeses Exerc. XLIV. th. 32. Hahn. ad Wesenb. b.*

Jure autem Electorali Saxon. abrogata est additio infervitutum. *Dn. Carpz. d. l. & carcer publicus in ejus locum introductus. id. ib. D. 12.* quam poenam praeter infamiam, quam ibi malitiosus decoctor ipso jure, sine sententia declaratoria, incurrit, etiam STATUTA WRATISLAVIENSIA *Artic. XVII.* von Bancorottirern dictitant, addita comminatione hanc: Und sol/ wo er vorsetzlichen muthwilligen Betrugs sich durch sein Aufsborgen zu erhalten/ andere Leute aber damit zu gefahren überwunden/ hier über noch am Leben gestrafft werden/ von welchem allen Jhn die Cessio bonorum oder Abtretung der Güter nicht befreyen noch helfen soll.

XIX. Hisce praemissis restat ut cessionis effectus inquiremus: alter est alienus à scopo nostro, sc. Carceris non modo futuri evitatio; sed & ex eo, in quo jam inclusus est, redemptio. *l. i. C. qui bon. ced. p. ff. Schneidevv. ad S. f. d. Act. n. 2.* Alter huc pertinens, nempe copia, si ad meliorem fortunam pervenerit, deducendi ex quo vivere possit: Nam ab obligatione non sunt liberati qui bonis cesserunt: in eo enim tantummodo hoc benefic. iis indultum est, ne judicati detrudantur in carcerem *l. i. C. qui bon. ced. poss. add. Myns. ad S. f. Inst. d. Act.*

TITULUS VII.

De His qui ita tenentur ne ipsis liberalitas sua inopiam importet.

HUC usque fuere qui ob respectum personae suae non in plus quam facere possunt, à creditoribus suis sunt conveniendi; aut si quidem conveniantur; non tamen damnantur in solidum; imò etiam damnati ita, exceptionem contra executionem sententiae habent: super est ut videmus quatenus tenentur illi, quorum non persona; sed causa debendi privilegiata est. *Vid. Donell. ad S. sunt praeterea, Inst. d. Act. n. 3.*

II. Ta-

II. Tales sunt donatores §. 38. d. *Act. l. 9. §. 1. de re jud.* quibus D. Pii Rescriptum subvenit: ut qui ex liberalitate conveniuntur, in id quod facere possunt condemnentur l. 28. d. *R. 7.* nemini enim donatio sua debet esse damnosa l. 49. d. *re jud.*

III. Probe notandum hoc speciale est, quod inter eos, qui beneficium competentix habent nemo deducat res alienum, quod reus conventus aliis debet, ne creditor nimis gravetur, præterquam donator l. 19. §. 1. d. *re jud. l. 49. cod.* quia pingvius donatori succurrendum, quam ei qui verum debitum persolvere compellitur, ne suæ liberalitatis pœnam patiatur. l. 62. d. *ad lit. Edit.* & propter eam inops fieri periclitetur. l. 50. d. *re jud. add. Mysing. ad §. Item si de dote Inst. d. Act.*

Imo adhuc amplius procedit hic favor: si quis mihi rem alienam donaverit, inque eam sumtus magnos fecero, & sic evincatur, nullam mihi actionem contra donatorem competere Labeo ait: plane de dolo posse me adversus eum habere actionem, si dolo fecit. l. 18. §. f. *de donat.*

IV. Quia vero donationes non unius generis sunt, & hinc non ex qualibet conventus hanc Exceptionem opponere potest donatario, operæ pretium est earum species delineare.

Omnis Donatio aut est mortis causa, aut inter vivos: Hæc vel simplex seu absoluta vel relata, quæ respicit causam, eamque vel præteritam, ut donatio propter Nuptias & remuneratoria: vel futuram, nempe modum & conditionem *Dn. Pras. Exercit. XL. th. 3. seqq.*

Donatio mortis causa morte demum confirmatur, utpote conditione tum existente, hinc non opusest hoc medio l. 32. d. *c. donat.*

Inter Vivos vero donatio, quæ fit ob causam præteritam, proprie donatio non est: quia propter nuptias donatio mulieri fit ad securitatem dotis illatæ, eique nulla fit realis traditio, sed saltem hypothecca constituitur, & quasi remuneratio dotis est §. 3. *Inst. d. donat.* Remuneratoria etiam accepti compensatio est l. 25. §. 11. d. *pet. hered.*

Quæ vero causam futuram respicit, pro ratione modi

aut conditionis adjectæ, vel magis vel minus donationi propriæ accedit. *d. Exerc. th. 19.* Quando itaque causa solius dantis lucrum concernit: v. gr. Titius dat Lucio centum ut Insulam sibi ædificet, proprie donatio non est; sed contractus in-nominatus *do, ut facias*, quare competentix locus non datur, neque ob ingratitude magis, quam remuneratoria repeti potest. *Schneidevv. ad §. sed & si quis Inst. de Act. add. d. Exerc. th. 18.* At si causa quæ subest ad Favorem accipientis tantum spectat, idem statuendum quod de Donatione simplici. Hinc est, quod quamvis extraneus dotem puellæ promiserit ut nubat (quæ est causa donationis) habeat tamen competentix defensionem iste. *Mynsing. ad §. sed & si quis Inst. de Act. num. 9. f.*

Exinde fluit quod hætenus dicta de donatione, sint accipienda de ea ubi solus accipiens lucrum capit; eum reliquæ non sint mere lucrativæ; sed quodammodo onerosæ.

V. Deinde non datur deducendi vel potius revocandi copia, quando traditio est facta: quippe Liberalitas post solutionem abiit in debitum, & quod erat voluntatis, factum est necessitatis: quicquid autem vere debitum solutum est, non potest repeti. *l. 9. de cond. in deb.*

Attamen qui id, quod ex causa donationis stipulanti spondederat, solvi constituit, actione constitutæ pecuniæ non in solidum, sed in quantum facere potest, convenitur: causam enim & originem constitutæ pecuniæ, non iudicii potestatem prævalere placuit. *l. 33. pr. d. donat.*

VI. Quæstio hic moveretur: an hoc beneficium heredi Donatoris competat? D. inter heredes extraneos & suos: illis merito denegatur; His ex æquitate conceditur. *Vid. Schneidevv. ad §. sed & si quis Inst. d. Act. add. Gothofr. in not. ad l. 25. d. re jud. lit. (b.)*

Expositis hisce superest ut Dissertationis nostræ apponatur.

CONCLUSIO.

Quæ duplici vice fungi debet: sc. non modo Coronidis locum occupabit; verum etiam quæ in Tractatione (partim quod commode inseri non poterant; partim quod brevitate

tatis studio quædam, omnibus recensitis communita, toties re-
petere nolui) omiſſa ſunt ſupplebit.

II. Ejuſmodi generale eſt, quando quæritur: Cui, quod
poſt mortem debitorum ejuſmodi privilegiatorum reliquum
eſt, obveniat? Falluntur omnino qui beneficio deductionis
in tantum ſibi proſpectum exiſtimant, ut reliquum ad ſui ſu-
ſtentationem poſt obitum in liberos alioſve heredes ſucceſſio-
nis iure transferre poſſint. Nec enim alia conditione bona ab
executione excepta ſunt, quam ut poſt mortem debitorum
creditoribus applicentur. *Dn. Carpz. P. I. C. XXXII. D. XVII.*

III. Deinde notandum, quod huic beneficio renunciari
nequeat *l. 14. §. 1. Solut. matr.* poteſt tamen qui cauſam ejuſ-
negat, eodem indignum ſe reddere *l. 67. §. f. pro Soc. l. 10. §. 1. d. fidej.* Sic maritus, qui ſe maritum negat; & ſocius, qui ſo-
cium ſe eſſe diſſectur deperdit juſ ſuum *l. 22. de re jud.* Quod
æquè de reliquis ita pronuntiandum. *Manz. Patroc. Pauper. Dec. 3. q. 7. n. 42. ſeqq.*

Limitat tamen idem hanc ſententiam: Si nimirum in
Negatione uſque ad L. C. perſiſtat: quæ limitatio aliam adhuc
admittit reſtrictionem: niſi ſimpliciter litem negative con-
ſtatut fuerit, negando narrata prout narrantur. *Dn. Brunnem. ad l. 10. d. fidej. Dn. Carpz. P. I. C. XXXII. D. XIX.*

IV. Alſi ſi conventum erit inter duos, ut beneficium
competentiæ debitori, aliàs non privilegiato competat, omni-
nò juxta hanc conventionem ſtatuendum erit. *l. 26. de re jud.*
quia pacta dant legem contractibus, & quod conventum eſt
debet ſervari. *Vid. Dn. Brunnem. ad l. 26. d. re jud.*

V. Q. an competentis Exceptio ſit dilatoria an perem-
toria? Si conſideratur reſpectu ſolutionis, affirmandum prius,
quia non perimit Actionem; ſed differt tantum executionem
ad tempus pinguioris fortunæ *l. un. §. 7. C. d. R. U. A.* lex enim
preſumit quemlibet ditari poſſe *l. 10. C. arbit. Tut.* Si vero
quoad Proceſſum ſpectatur poſteriori aſſerendum; quia non
im-

impedit litis ingressum; sed potest opponi post L. C. usque ad sententiam, imò etiam post eam in executione *l. 41. §. f. d. re iud. add. Schneidervv. ad S. sunt præterea d. Act. n. 11.*

VI. Prout igitur diverso tempore opponitur, diversimode efficit: Si objicitur ante sententiam, operatur ne condemnetur reus, nisi infra quam facere potest: Si vero post sententiam, licet condemnatio sit facta in solidum, moderatur tamen executionem *l. 41. §. f. d. re iud. l. 33. pr. de donat.* ast non etiam obligationem tollit, quia reus obligatus manet. *Schneidervv. ad S. sunt præterea Inst. de Act. n. 12. Donell. ibid. n. 5.*

VII. Cæterum hoc beneficium hodiernum in usu esse, contra Colerum, id in foro Saxon. practicari negantem, probat & annexo præjudicio confirmat *Dn. Carpz. P. I. C. XXXII. D. XV.*

VIII. Tandem denique DEO Ter optimo Gratias ago maximas, pro Viribus ad hanc Dissertationem conscribendam clementer concessis, omnique indultâ Gratia: erit itaq; Gloria Ejus semper Studiorum meorum
F I N I S.

Quod Medium Juris possit relevare sub actos
Æris & oblatae debitione rei,
Egregio, Pfeiffere, Themis tua differit ausu,
Ex merito laudum consequiturque decus:
Hinc alieni olim clamabit conscius auri:
Huc ades! alma salus, præsidiumq; meum.

*Hiscæ laudandis Dn. Autoris & Respondentis
sonatibus gratulab. applaudebat*

Matthias Jessen. J. U. D.
& Illustris Regiminis Saxo-Jenensis
Advocatus Ordinarius.

Zecca, Diss., 1679 M-Z

ULB Halle

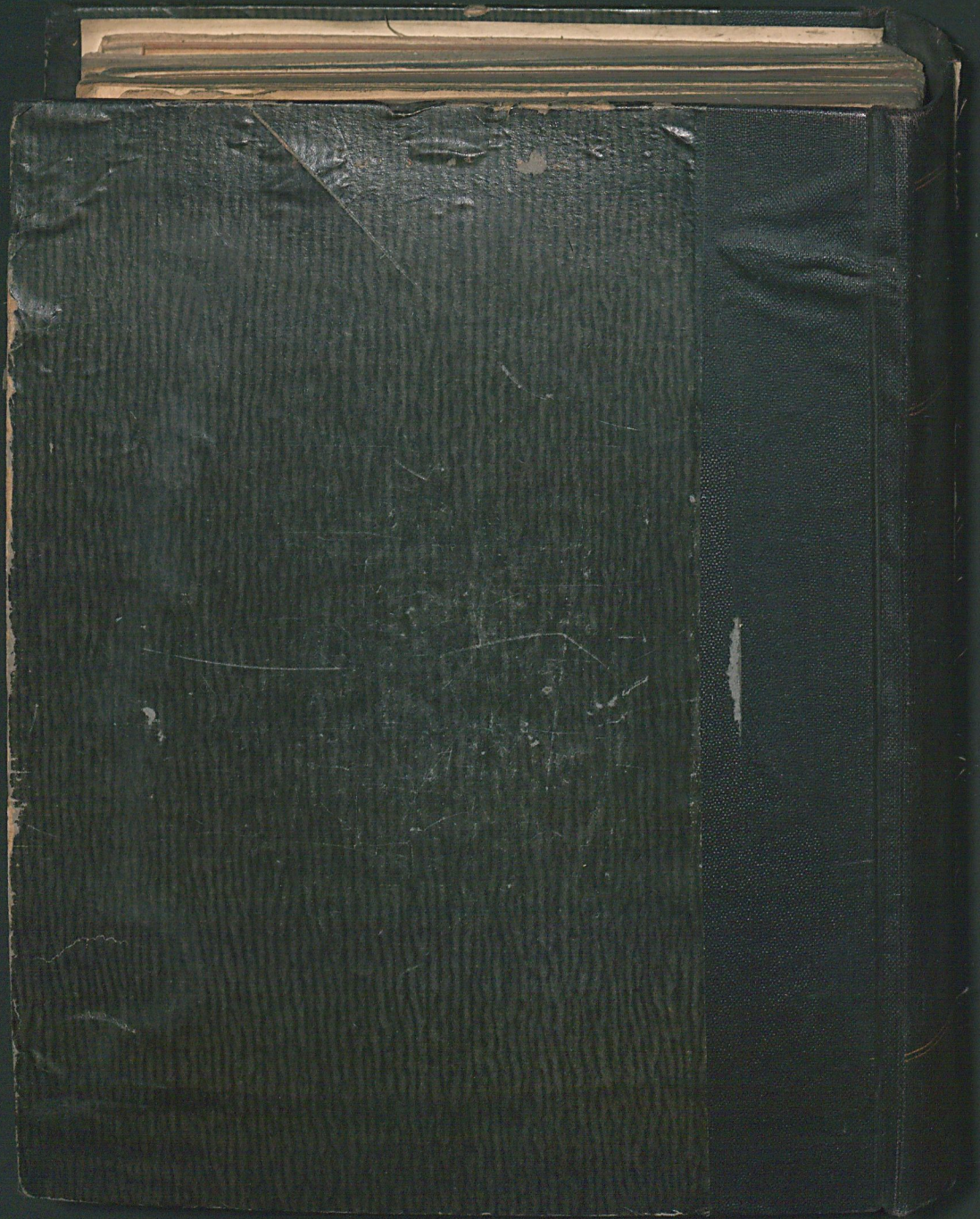
3

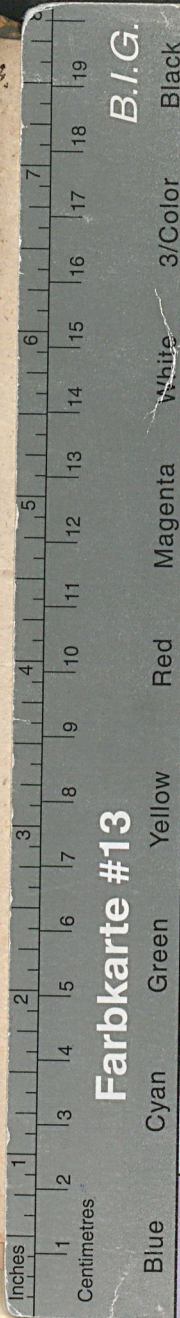
005 360 82X

VB 17

B.I.G.

Farbkarte #13

N. D. N. J. C. ^{1679, 34}
STITIUM LEGALE
Sen 26
IONEM JURIDICAM
DE

EFICIO ETENTIAE

PRÆSIDIO
ADAMI STRUVII

Serenissimorum Ducum Saxo-
ni Intimi-Eminentissimi, Facultatis
Medicæ Ordinarii, Curiaë provin-
ciatus Assessoris Primarii
Gravissimi

ac DOCTORIS SUI
SERVANTIAE CULTU
SEQUENDI
CONE SALANO

de Disquisitioni
Anni R. S. M DC LXXIX.
publice exhibebit
Respondens

NUS *W*seiffen / Siles.

EN Æ,
Samuel Adolph. Müller.